

Årsplan 2020/2021

8. klasse

Fagnavn

Musikk

Lærer

Ann-Helen Jenssen

Uketimer/periodeuker

1 uketime musikk

1 uketime kor

Kompetansemål

- Delta i oppvarming og øvelser for tonedanning og klang.
- Delta i felles sang med sanger fra alle sjangre og kulturer.
- Delta i samspillgrupper med sang og instrumenter.
- Orienter seg i partitur med både g- og f-nøkkel.
- Delta i fremføring av musikk og dans fra ulike kulturer, sjangre og historiske epoker.

Faglig innhold

- Arbeide med sanger og danser tilknyttet aktuelle hovedfagsperioder, eksempelvis 3- og 4-stemmig renessansemusikk, negrospirituals og latinamerikansk musikk.
- Grunnkurs i gitarspill.
- Klasseband.
- Populærmusikk, gjerne norsk.
- Repetisjon av musikkteori: Intervallene kvart, kvint og oktav, notesystemet i g- og f-nøkkel, noteverdier, dur og moll.

Metode

Lytting, komponering, synging, samspill og dans med klassen som helhet. Øving på synging og spilling i mindre grupper der det er mulig og aktuelt. Skriftlig besvarelse tilknyttet arbeide med intervallene, notesystemet, noteverdier, dur og moll.

Vurdering

- Å vise interesse for oppgaver som blir gitt, og å ta initiativ til å utfordre seg selv til å uttrykke seg musikalsk på ulike måter, vektlegges mer enn ferdigheter som sangstemme, gehør og rytmisk sans.
- Evne til samarbeid, lytting, konsentrasjon og samspill.
- Skriftlige innleveringer tilknyttet arbeide med musikkteori.

Fagnavn

Mat og Helse

Lærer

Steinar Hoff Leirvik

Uketimer/periodeuker

2/0

Kompetansemål

- bruke sansene til å vurdere kvaliteten på matvarer
- benytte lokale råvarer og foredle disse. (bær, frukt, planter og spiselige saker fra fjæresonen)
- planlegge og lage et sammensatt, flere retters måltid
- presentere å drøfte grunnprinsipper i økologisk og konvensjonell matvareproduksjon
- vurdere matvarer ut fra etiske og bærekraftige kriterier, inkludert dyrevelferd
- gjøre rede for næringsstoffer i sentrale matvarer
- forstå og vurdere varedeklarasjoner, inkludert vanlige tilsetningsstoffer i mat

Fra jord til bord

- Arbeid i skolehage og/eller på gård
- Kretsløpsjordbruk og vekselsjordbruk
- Konvensjonelt jordbruk og økologisk/biologisk-dynamisk jordbruk
- Ulike typer kompost, jord, jordforbedring og gjødsel

Mat og kultur

- Overskuddsmat, kasting av mat og skjevfordeling av ressursene
- Bruk av restemat og matvarer etter utløpsdato
- Reklame og markedsføring i forhold til mat og matvaner

Mat og livsstil

- Skolekjøkkenopplæring; mat med fisk, kjøtt, korn, melkeprodukter og grønnsaker
- Bruke og tilpasse oppskrifter fra ulike kilder
- Sammenhenger mellom mat og helse
- Matens bestanddeler, fordøyelse, helse og kosthold
- Kjennetegn på sunn og bærekraftig livsstil, med tanke på helse og miljø

Faglig innhold

Historisk tilbakeblikk på menneskenes ernæring behandles, fra steinalder med nomadisk liv til fast bosetting og dyrking frem til den industrielle tidsalder. Kartlegge lokale matressurser.

Sukker, stivelse, eggehvite, fett og cellulose undersøkes. Videre kan elevene undersøke hvilke næringsstoffer som finnes i ulike matvarer, og hvilke sykdommer som kan utvikle seg ved manglende kjennskap til sammenhengen mellom mat og helse.

Ved å lese innholdsfortegnelser blir elevene kjent med matens tilsetningsstoffer og kan diskutere hvorfor de ulike stoffene tilsettes. Elevene skal også bli kjent med hvordan matvarer merkes i Norge. Ulike markedsføringsmetoder undersøkes og reklamens virkemidler drøftes. Hvilken betydning kan kritisk og bevisst forbrukermakt ha?

Elevene undersøker og diskuterer overforbruk og skjevfordeling av matressursene. Konsekvenser av livsstil, matvaner og forbruk tematiseres. Avfallshåndtering og utslipp, fornybare energikilder, klimavennlig jordbruk og bærekraft kan undersøkes. Kunnskap om sammenhenger mellom mat, kultur og religion utvides. Og på individnivå: Hva er en sunn og miljøvennlig livsstil? Målet for en kunnskapsbasert diskusjon skal ikke ende med et absolutt svar, men være med på å åpne for selvstendige og bevisste valg for god helse.

Metode

De tilbereder sunne, allsidige retter, dekker bord og rydder og vasker etter seg. Det er naturlig å diskutere ulike kosthold og hva som kjennetegner et variert og sunt kosthold. Elevene skal øve seg i å bedømme både matvarers kvalitet og matmengder. De skal finne og følge, og eventuelt videreutvikle, oppskrifter og sette sammen velbalanserte og smakfulle måltider

Industrialisering og teknologiutvikling, blant annet i jordbruk og matproduksjon, er temaer i historiefaget. I den forbindelse kan forskjeller mellom økologisk/biologisk-dynamisk og konvensjonelt landbruk tas opp. Grunnleggende kunnskap om kretsløpsjordbruk og vekseljordbruk og om forskjellige typer gjødsling og jordforbedring tas inn i faget. Skole hage benyttes som en utforskende arena for kompostering og økologisk jordbruk.

I tilknytning til temaer i biologi- og kjemifagene kan en grundig gjennomgang av matens bestanddeler åpne for en saklig tilnærming til diskusjoner om kosthold, sunnhet og matvareproduksjon.

Vurdering

Sluttvurderingen bygger på i hvilken grad eleven behersker matlaging og kan sette dette i sammenheng med kunnskap om næringsstoffer, matproduksjon, kosthold og helse i tillegg til etikk og bærekraft. Denne forståelse vil bli vurdert ut ifra muntlig og skriftlig innsats i timene, samt tester i ulike emner av faget.

Fagnavn

Norsk

Lærer

Thomas Jakobsson

Uketimer/periodeuker

2/6

Kompetansemål

- Lese flytende, og med forståelse, de fleste teksttyper på moderne bokmål og nynorsk
- Referere fra tekster som er lest – presentere fagstoff og velge passende presentasjonsform
- Delta i samtaler om sentrale litterære og andre kunstneriske verk
- Skrive bokmål ortografisk og grammatikalsk korrekt i forhold til emne, sjanger og mottaker, samt kunne uttrykke seg med et variert ordforråd
- Lese og skrive tekster i ulike sjangre, både skjønnlitterært og sakpreget, på bokmål og nynorsk
- Planlegge, bearbeide og utforme egne tekster digitalt
- Bruke kilder på en kritisk måte
- Trekke ut det essensielle av en tekst
- Bearbeide litteraturstoffet i en arbeidsbok eller på annen relevant måte
- Lese, gjengi og tolke innholdet i et utvalg tekster på dansk og svensk
- Gjøre rede for utbredelsen av de samiske språkene og for rettighetene for samisk språk i Norge
- Uttrykke egne meninger i diskusjoner og på en saklig måte kunne gjengi andres argumentasjon
- Vurdere og korrigere egne tekster ved hjelp av kunnskap om språk og tekst
- Ha god innsikt i den aktuelle påvirkningen på norsk språk i dag, særlig fra engelsk

Faglig innhold

- Lese og forstå lyrikk, noveller og minst én roman tilpasset alderstrinnet.
- Eldre litteratur fra Edda, Håvamål.
- Norrønt språk.
- Biografier knyttet til de store oppdagerne, astronomi eller renessansekunstnere.
- Muntlige fremføringer og foredrag.
- Lese fagtekster og trekke ut det essensielle fra teksten.
- Formulere egne tekster basert på egne notater/stikkord gjort etter muntlig formidling fra lærer.
- Undersøke engelsk påvirkning av norsk språk.
- Sjangerlære; spesielt fokus på essay, novelle, artikler og eventyr.
- Setningslære, rettskriving, tegnsetting og basisgrammatikk.
- Prosessorientert skrivning.
- Skrive dikt i forbindelse med litteraturarbeid.
- Øve høytlesing og resitasjon.

Metode

- Egenaktivitet i timene
- Gruppeoppgaver

- Gjenfortelling og bearbeidelse av fortellerstoff
- Fremlegg av presentasjoner
- Høytlesning
- Samtaler og drøfting
- Tekstbehandling
- Arbeidsbøker og hovedfagsbøker

Vurdering

Muntlig:

- Deltagelse i timene
- Samarbeid i gruppeoppgaver
- Fremføringer
- Høytlesing

Skriftlig:

- Innleveringer
- Prøver
- Prosjekter

Fagnavn

Matematikk

Lærer

Thomas Jakobsson

Uketimer/periodeuker

2/6

Kompetansemål

- Sammenligne og regne om hele tall, desimaltall, brøker, prosent, promille, og tall på standardform, og uttrykke slike tall på varierte måter
- Regne med brøk, utføre divisjon av brøker og forenkle brøkuttrykk
- Utvikle, bruke og gjøre rede for metoder i hoderegning, overslagsregning og skriftlig regning med de fire regningsartene
- Behandle og faktorisere enkle algebraiske uttrykk, og regne med formler
- Løse likninger av første grad
- Utføre og grunngi geometriske konstruksjoner og avbildninger med passer og linjal og andre hjelpemidler. Anvende de vanligste geometriske steder i konstruksjoner
- Tolke og lage arbeidstegninger og perspektivtegninger med flere forsvinningspunkter
- Gjøre overslag over og beregne lengde, omkrets, vinkel, areal, overflate, samt bruke og endre målestokk
- Gjøre rede for tallet π (pi) og bruke det i beregninger av omkrets, areal og volum
- Utvikle og bruke hoderegning innenfor de fire regningsartene

Faglig innhold

- Øves videre: Regning med hele tall, brøk og desimaltall.
- Tallforståelse: Negative tall, omvendte tall, parenteser, potenser, kvadrattot og kvadrattall.
- Algebra: Parenteser, negative tall, innsetting av verdier og potenser.
- Ligninger: Enkle øvelser.
- Geometri: Konstruksjon av vinkler, omdannelse av trekkanter, kongruenssetningene, symmetri, forflytning, rotasjon, forstørring og forminskning, perspektiv og sentralperspektiv, Pytagoras.
- Flateinnhold: Firkant, trekant, sirkel og mangekanter.
- Praktisk regning: Bokføring og handel.

Metode

- Individuelt arbeid
- Gruppearbeid
- Presentasjoner
- Utforskende matematikk

Vurdering

Oppgaver i timene, prøver, innleveringer, presentasjoner, hovedfagsbøker og muntlig deltagelse

Fagnavn

Kroppsøving

Lærer

Thomas Jakobsson

Uketimer/periodeuker

2/0

Kompetansemål

- Kunne delta i et større utvalg idretter
- Forklare og utføre livbergende førstehjelp
- Vurdere erfaringer fra idretts- og danseaktiviteter
- Praktisere former for friluftsliv i ulike naturmiljø
- Kunne delta i et større utvalg idretter

Faglig innhold

- Ulike ballspill som volleyball, slåball, basket, innebandy, håndball, både ute og inne.
- Friidrett på idrettsdag.
- Orientering.
- Stasjonsbasert undervisning.
- HLR, kutt/blødning/fremmedlegeme, opptreden ved skadested.
- Snakke om erfaringene til elevene, hva går bra/hva kan gå bedre?
- Egeninnsats.
- Friluftsliv i fjæra og skogen (Rotvollfjæra/Ladestien/Leangenbukta/Fylkenhaugen/St. Hanshaugen).
- Ta med elevene ut fra klasserommet, mestre ulike miljøer, mulighet for utforskning. Kombineres med tverrfaglig arbeid.

Metode

Lærerstyrt undervisning

Elevstyrt undervisning

Inne og ute

Vurdering

Innsats og deltagelse, utvikling/progresjon og skriftlig oppgave (teori)

Fagnavn

Samfunnskunnskap

Lærer

Thomas Jakobsson

Uketimer/periodeuker

1/0

Kompetansemål

- Redegjøre for hvordan ulike politiske partier fremmer ulike verdier og interesser, drøfte dette i forbindelse med aktuelle samfunns spørsmål og argumentere for egne synspunkter
- Kjenne til årsaker til klimakrisen og diskutere ulike løsninger på globale klima-og miljøutfordringer
- Kjenne til de viktigste internasjonale organisasjoner der Norge er medlem
- Kjenne grunnleggende menneskerettigheter, deres opprinnelse og verdien av at de blir respektert
- Reflektere over ulike kjønnsroller og forklare forskjellen på ønsket seksuell kontakt og seksuelle overgrep
- Drøfte spørsmål omkring rus og rusmidler
- Redegjøre for aktuelle samfunns spørsmål, skille mellom meninger og fakta, formulere argumenter og drøfte spørsmål

Faglig innhold

- Demokrati som styreform og grunnleggende prinsipper for hvordan vårt samfunn styres.
- Valg 2021.
- Ideologier og kampsaker til Norges største partier.
- Klimakrisen. Årsaker og dagens situasjon.
- Menneskerettigheter, Amnesty, FN, Operasjon dagsverk, NATO og EØS. Hva det er, historikk og dagens situasjon.
- Kjønnsroller før og nå. Pubertet og seksualitet.
- Skadevirkninger av alkohol, tobakk og narkotika.
- Nettvett.

Metode

- Egenaktivitet i timene.
- Gruppeoppgaver.
- Presentasjoner og framlegg.
- Diskusjoner, samtale og drøfting.
- Rollespill

Vurdering

Muntlig deltagelse og innsats i timene, evne til samarbeid under gruppeoppgaver, muntlige framføringer, arbeidsbok, prøve

Fagnavn

Kunst og håndverk

Lærer

Thomas Jakobsson

Uketimer/periodeuker

2/0

Kompetansemål

- Kjenne til typiske vanskeligheter som må overvinnes når man vil utføre hensiktsmessige og vakre gjenstander i ulike materialer
- Ha gode kunnskaper om ulike materialer for å kunne foreta bevisste valg i forhold til virkninger på miljø og gjenstandens krav
- Kunne arbeide i grunnleggende teknikker med mange ulike materialer som metall, lær, tau, never, keramiske materialer og glass
- Kjenne myke og harde tresorters egenart og motstand i forhold til redskaper

Faglig innhold

- Makrame for forbindelse med vennebånd
- strikke og hekle bruksting, luer og pannebånd
- Linosnitt
- Spikke ferskt tre, bruksgjenstand
- Lage pennal i lær m/ keltisk dekor

Metode

Praktisk arbeid selvstendig og i grupper

Vurdering

Innsats og deltagelse. Evne til å ta imot veiledning. Ferdigstilt produkt.

Fagnavn

Historie

Lærer

Thomas Jakobsson

Uketimer/periodeuker

0/8

Kompetansemål

- Reflektere over historiske hendelser og over hvordan samfunnet kunne ha blitt annerledes dersom disse hendelsene hadde utviklet seg på en annen måte
- Beskrive trekk ved Norge i senmiddelalder og under dansk overherredømme
- Beskrive viktige trekk som fulgte etter europeisk middelalder
- Omtale eksempler på sentrale personligheter innen kunst, vitenskap og politikk i europeisk renessanse
- Reflektere over drivkreftene bak oppdagelsesreisene og konsekvensene av dem

Faglig innhold

- Sentrale skikkelser i vår kongerekke i vikingetid og middelalder. Borgerkrigstid. Nedgangstiden på 1300-tallet. Kalmarunionen. Utviklingen fram til eneveldet i 1660.
- Vitenskap, kunst, teknologi og økonomi i europeisk renessanse.
- Sentrale skikkelser og hendelser knyttet til oppdagelsen av nye kontinenter. Nye relasjoner mellom folkeslag. Slavehandelen.

Metode

- Fortellerstoff
- Gjenfortelling og bearbeiding av fortellerstoff
- Hovedfagsbok
- Tegning/maling
- Egenaktivitet og gruppearbeid
- Presentasjoner og fremlegg

Vurdering

- Muntlig deltagelse
- Hovedfagsbok
- Presentasjoner
- Prøve

Fagnavn

Fysikk

Lærer

Thomas Jakobsson

Uketimer/periodeuker

0/3

Kompetansemål**Mekanikk**

- Kjenne til, forstå og beskrive grunnleggende fenomener innen mekanikk
- Være fortrolig med dagligdags praktisk bruk av de mekaniske prinsippene i redskaper og maskiner

Akustikk

- kjenne til prinsippene for lydbølger, hvordan de kan synliggjøres og måles
- kjenne viktige begreper som intervall og tonehøyde

Optikk

- kjenne til lovene for lysets forhold til speil og linser
- forstå prinsippene for kamera

Varmelære

- kjenne til, forstå og beskrive grunnleggende fenomener innen varmelære
- Være fortrolig med temperaturskalaer og termometer

Elektrisitet

- kjenne prinsippene for ulike strømkilder
- Kjenne til elektrisitetens varmekvirkning

Generelle kompetansemål

- Øve systematisk iakttakelse av naturfenomener og eksperimenter og bygge opp gode rutiner med hensyn til beskrivelser, logging o.l.

Faglig innhold

- Mekanikk: Balanse og likevekt, tyngdepunkt, vektarmen i forskjellige praktiske utforminger, praktiske øvelser med vektstang som fører til utarbeidelse av vektstangloven, skråplan, trinse og blokk, kile, skrue, sammenfatning av de forskjellige erfaringer i mekanikkens gylne regel.
- Akustikk: Chladni, musikalske intervaller og Pytagoras forhold.
- Optikk: plane og krumme speil, speilbilder, Camera obscura.
- Varmelære: varmeledning og varmeutvidelse, anvendelse i temperaturmåling, forskjellige temperaturskalaer og termometervæsker.
- Elektrisitet: likestrømskilder, spenningsrekke, voltasøyle, strømmens varmekvirkning

Metode

Undervisningen er basert på forsøk som aktiviteter eller demonstrasjoner. Elevene blir trent i å iakttatte fenomener og trekke konklusjoner. I arbeidsboken tegner og skriver elevene det de opplever.

Vurdering

Hovedfagbøker og muntlig aktiviteter i timene blir vurdert kontinuerlig. Forståelse underveis. Perioden avsluttes med en prøve.

Fagnavn

Religion

Lærer

Thomas Jakobsson

Uketimer/periodeuker

0/2

Kompetansemål

- Kjenne til og samtale om det karakteristiske og mangfoldige i jødedom, islam, hinduisme og buddhisme på grunnlag av sentrale skrifter, ritualer og tradisjoner
- Gjennom refleksjon og fordypning kunne forstå de ovennevnte fire trosretninger som livstolkning ut fra deres egne forutsetninger
- Være kjent med de kunstneriske, kulturelle og sosiale impulser som er særegne for disse religionene, både historisk og i dagens samfunn
- Kjenne til og samtale om afrikanske religioner og religionene til urbefolkninger i Amerika og Oseania
- Samtale om og vise forståelse for hva religion og livssyn er, hvordan religion og livssyn kommer til uttrykk på ulike måter, og drøfte ulike sider ved religions- og livssynskritikk
- Delta i dialog om religions- og livssynsspørsmål og øve respekt for menneskers tros- og livssynsoppfatninger
- Kjenne til sentrale filosofiske ideer fra antikken, særlig Platon og Aristoteles

Faglig innhold

- Jødedom, hinduisme, islam og buddhisme.
- Afrikanske religioner og religionene til urbefolkninger i Amerika og Oseania.
- Platon og Aristoteles.
- Aktuelle temaer i samfunnet lokalt og globalt, som mobbing, rasisme, økologisk ansvar og fredsarbeid

Metode

- Gruppearbeid og fremlegg om jødedom, buddhisme, hinduisme og islam.
- Forme tekster fra egne stikkord.
- Samtale, diskusjoner og drøfting, både felles og i grupper.
- Diverse kunstnerisk aktivitet, både knyttet til felles undervisning og som del av gruppearbeid og framlegg, som sang, maling og dans.
- Tekstarbeid i Word.
- Arbeidsbok.

Vurdering

- Muntlig og skriftlig deltagelse
- Presentasjoner
- Evne til samarbeid i gruppearbeid
- Arbeidsbok
- Prøver

Fagnavn

Astronomi

Lærer

Thomas Jakobsson

Uketimer/periodeuker

0/3

Kompetansemål

- Kjenne planetenes navn og rekkefølge i det heliosentriske verdensbildet og vite hva vi mener med indre og ytre planeter
- Forklare månens faser og hvorfor nymånen er mest påfallende om våren og nemånen på høsten på den nordlige halvkule
- Vite hvordan man beregner flo og fjære ved hjelp av en almanakk over månens bevegelser og kjenne den lokale havnetid (ved kysten)
- Forklare sol- og måneformørkelse og forskjellen mellom dem
- Kjenne de mest markante stjernebildene som er synlige i Norge
- Kjenne navnene og utseende på stjernebildene langs solens bane gjennom året (Dyrekretsen)
- Kjenne til noen kjente astronomer

Faglig innhold

- Forskjell på geosentrisk og heliosentrisk verdensbilde.
- Månen og dens faser.
- Sol- og måneformørkelse.
- Planetene i vårt solsystem.
- Stjernebilder.
- Galileo Galilei, Johannes Kepler, Nikolaus Kopernikus, Tycho Brahe

Metode

- Gjenfortelling og kunstnerisk bearbeidelse av fortellerstoff.
- Skriftlig og kunstnerisk utarbeidelse av hovedfagsbok.
- Særøppgave om hver sin planet/dvergplanet.
- Framlegg.
- Ekskursjon til planetariumet på Vitensenteret.
- Observasjoner på himmelen.

Vurdering

- Muntlig deltagelse
- Arbeidsbok
- Særøppgaven
- Presentasjon
- Prøve

Fagnavn

Kjemi

Lærer

Thomas Jakobsson

Uketimer/periodeuker

0/3

Kompetansemål

- formulere fagets egenart i forhold til andre naturfag
- opparbeide en systematisk og eksakt iakttagelsesevne
- beskrive ulike kjemiske prosesser og trekke slutninger av forsøk
- forstå betingelsene for, og kunne gjennomføre enkle forsøk på en bevisst og sikker måte
- kjenne til de vanligste grunnstoffene, deres forekomst i naturen og deres spesielle egenskaper
- kjenne de viktigste syrer og baser samt et utvalg av salter, deres navn og egenskaper
- beskrive kalkens store og lille kretsløp

Faglig innhold

Forvandlinger i den stofflige verden ved ildens forvandlende kraft. Forbrenning av forskjellige substanser fra planteriket, dyreriket (ull, hår, etc.) og mineralriket. Vi ser på de polære egenskapene hos base og syre, og indikatorstoffer innføres. Saltdannelse vises gjennom møtet mellom syre og base. Kalkens kretsløp.

Metode

Demonstrasjonsforsøk, delvis med elevdeltagelse. Muntlig og skriftlig bearbeidelse av nytt stoff. Føring av arbeidsbok.

Vurdering

- Muntlig deltagelse og forståelse
- Hovedfagsbok
- Prøve

Fagnavn

Geografi

Lærer

Thomas Jakobsson

Uketimer/periodeuker

0/3

Kompetansemål

- Kjenne jordens kontinenter, regioner og de viktigste land, havområder samt de viktigste innsjøer, elver og fjellkjeder
- Kjenne i grove trekk det biologiske og etnografiske stoff som naturlig knyttes til beskrivelsene av andre verdensdeler
- Kjenne til noen av verdens urfolk og kulturer som har utviklet seg ut fra karakteristiske naturforhold
- Forstå romlige prinsipper som breddegrader og lengdegrader
- Beherske målestokk

Faglig innhold

- Kontinentene.
- Verdensdelene.
- Verdenshavene og havstrømmer.
- Begrepet urfolk. Historikk og dagens situasjon.
- Lengdegrad og breddegrad.
- Målestokk.

Metode

- Gjenfortelling og kunstnerisk bearbeidelse av fortellerstoff.
- Skriftlig og kunstnerisk utarbeidelse av hovedfagsbok.
- Individuelt framlegg om et urfolk.

Vurdering

- Muntlig deltagelse
- Hovedfagsbok
- Særoppgave m/ presentasjon

Fagnavn

Biologi

Lærer

Thomas Jakobsson

Uketimer/periodeuker

0/3

Kompetansemål

- Elevene skal kunne kjenne til hvor de vitale indre organer er plassert i menneskekroppen og deres funksjon
- Grunnleggende innsikt i ernæring og kosthold
- Kunnskaper om seksualitet

Faglig innhold

- Menneskets fysiologi.
- Hvordan kroppen fungerer.
- Hjerte og blodsirkulasjon, lungene, åndedrettet og fordøyelsen.
- Pubertet, seksualitet og forplantning

Metode

- Fortellerstoff
- Samtale
- Bearbeiding av fortellerstoff i hovedfagsbok

Vurdering

- Muntlig deltagelse
- Hovedfagsbok
- Prøve

Fagnavn

Spansk

Lærer

Begoña Banquez Gea

Uketimer/periodeuker

3 timer per uke

Kompetansemål

- Vise initiativ og ansvar i møte med faglige utfordringer
- Samarbeide konstruktivt med andre i muntlige og skriftlige oppgaver
- Bruke grunnleggende språklige strukturer
- Snakke og lese med forståelig uttale
- Forstå og bruke tall i praktiske situasjoner
- Presentere ulike temaer muntlig
- Kjenne til og samtale om viktige sider ved kultur og historie i Spania og Latin-Amerika
- Samtale om språk og sider ved geografiske forhold i Spania og Latin-Amerika
- Gi uttrykk for opplevelser knyttet til spansk kultur

Faglig innhold**Språk og kommunikasjon**

- Prosess-skriving, kjente og nære temaer
- Skrive/lese/fremføre sketsjer og dramatiseringer
- Lese og bearbeide tekster i ulike sjangre
- Øve og bruke ord og uttrykk knyttet til bestemte temaer
- Tekster om 8.klassetemaer i historie og geografi
- Tilpassing til mottaker eller samtalepartner
- Grammatiske strukturer knyttet til muntlig og skriftlig tekst, eksempelvis verbstrukturer som uttrykker fortid, nåtid og framtid, modale hjelpeverb og syntaks

Språk og kultur

- Resitasjon og lesing av utdrag fra eldre og nyere skjønnlitteratur
- Samtidslitteratur/litteraturutdrag/korttekster for ungdom
- Trekk fra målspråksområdenes historie
- Biografier
- Målspråket i globalt perspektiv

Metode

- Språkøvelser, sanger, vers, dikt, dialoger
- Dramatisering
- Skriftlig øvelse
- Muntlige aktiviteter felles og i mindre grupper
- Diverse spill
- Dialoger fra dagliglivet
- Elevene lager egne arbeidsbøker
- Bruk av skolens pc-er for å gjøre nettoppgaver

Vurdering

Elevene vurderes ut fra muntlig og skriftlige aktivitet og deltagelse i undervisningen, innleveringer, samt arbeidet i arbeidsboka.

Fagnavn

Engelsk

Lærer

Ann-Rita Golis

Uketimer/periodeuker

2

Kompetansemål

- snakke og lese med god flyt og forståelig uttale
- beherske språkets rettskriving og grunnleggende grammatikk
- forstå innholdet i lengre noveller og faktabaserte tekster
- trekke ut viktig innhold i tekster og gi det en skriftlig uttrykksform
- beherske språkets rettskriving og grunnleggende grammatikk
- forstå og bruke grunnleggende grammatikalsk terminologi
- ha kjennskap til engelsk språkhistorie
- lese et utvalg av tekster, noveller og dikt
- bruke ulike hjelpemidler til å øke ordforrådet
- skrive tekster i ulike sjangre

Faglig innhold**Litteratur:**

Roman av Mark Haddon "The curious incident of the dog in the nighttime", utvalgte dikt og ballader, fortellinger knyttet til oppdagelser og eventyrere; Jules Verne og biografien om James Cook, sakprosa tekster knyttet til renessansen og astronomi. Årstidssanger.

Kulturkunnskap: Coming to America, pilgrimene og Mayflower. New Zealand.

Grammatikk og språkarbeid:

Skrive tekster i ulike sjangre, tolkning av tekster, gjenfortellinger muntlig og skriftlig, alle ordklasser, setningsoppbygging og arbeid med å øke ordforrådet gjennom lesing og bruk av ordbøker, verbets tider, øve terminologi, øve på uformelle samtaler og samtale om innhold i leste tekster.

Metode

lage grammatikkbok, arbeidsbok i kulturkunnskap og litteratur, skrive tekster i ulike sjangre, lage en power-point-presentasjon, par arbeid, muntlige fremføringer, resitasjon og dramatiseringer. Høyt og stille lesing, samtale og diskusjon.

Vurdering

Muntlig deltagelse i timene, muntlige fremføringer, prøver, arbeidsbok, innleverte tekster på data i Word dokument.

Fagnavn

Eurytmi

Lærer

Loreta Matorkiene

Uketimer/periodeuker

2

Kompetansemål**Elevene skal kunne:**

- utføre eurytmi form bygget på bass-diskant, spørsmål og svar.
- utføre melodi intervall bevegelser i enkle musikk stykker.
- utføre firkants forvandling.
- utføre sammentrekning og utvidelse med forskjellige stemninger.
- utføre tredelt gang på kretsen med ytre og indre vekt.
- utføre tredelt gang med ledsagende arme bevegelser i de tre plan.
- utføre de fire stav øvelser med sikkerhet.
- kjenne til menneskearmens «musikalske oppbygning» i tilknytning av intervall øvelser (anatomi periode i hovedfag)
- utføre sjelegester og bevegelser som trist, glad, ironisk, modig og s.v.
- utføre fotstillinger: ja og nei, modig og svak, spenning og avslapping og a.
- kjenne forskjell mellom fraser og motiver, takt, rytme og melodi.
- gi enkle prosa tekster og dikt et eurytmisk uttrykk.
- delta i eurytmisk framvisning av utvalgte stykker for et publikum.

Elevene skal bli kjent med eurytmiske bevegelser i tilknytting til astronomi perioden i hovedfag.

Faglig innhold

- Dramatiske og lyriske dikt med tilsvarende form og bevegelser.
- Firkants forvandling med tilsvarende vokale bevegelser i armer og tre forskjellige soner.
- Sjelegester i tilknytning til norsk eller engelsk litteratur, dramatisk og humoristisk.
- Eventyr «Snehvit og de syv dverger» med eurytmi form og bevegelser.
- Komposisjon med kobberstaver og med musikk i større vanskelighets grad, enn før.
- Øvelser i tempo veksling og dynamikk i bevegelser.
- Tredelt gang på ring med indre og ytre vekt.
- Musikalske motiver og fraser i bevegelsene.
- Renaissance dans.
-

Metode

- Arbeide på ring og rekker.
- Arbeide i små grupper selvstendig og vise de lærte bevegelsene til andre, diskutere om det.
- Samtaler og spørsmål-svar metode.
- Tegne og skrive i eurytmi bøkene.

Vurdering

- Muntlig tilbakemeldinger i timene.
- Eurytmi fremføring på skolen til andre elever, lærere og foreldre.
- Samtaler i små grupper, selv -vurdering
- Skriftlig vurdering på slutt av skole året.